

Lag om ändring i skollagen (2010:800);

utfärdad den 10 mars 2011.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)

dels att 1 kap. 12 §, 2 kap. 13, 15–18, 20 och 22–24 §§, 3 kap. 16 §, 27 kap. 4–6 §§, 28 kap. 3 och 4 §§ samt rubriken till 27 kap. och rubrikerna närmast före 2 kap. 13 §, 27 kap. 4 § och 28 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 27 kap. 1 § ska lyda ”Skolväsendets överklagandenämnd”, och

dels att det i lagen ska införas fjorton nya paragrafer, 2 kap. 16 a och 16 b §§, 27 kap. 7–18 §§, samt närmast före 2 kap. 23 § och 27 kap. 5–8, 10 och 12–16 §§ nya rubriker av följande lydelse.

1 kap.

12 § Lagen är uppdelad i 29 kapitel. Dessa är

- inledande bestämmelser (1 kap.),
- huvudmän och ansvarsfördelning (2 kap.),
- barns och elevers utveckling mot målen (3 kap.),
- kvalitet och inflytande (4 kap.),
- trygghet och studiero (5 kap.),
- åtgärder mot kränkande behandling (6 kap.),
- skolplikt och rätt till utbildning (7 kap.),
- förskolan (8 kap.),
- förskoleklassen (9 kap.),
- grundskolan (10 kap.),
- grundsärskolan (11 kap.),
- specialskolan (12 kap.),
- sameskolan (13 kap.),
- fritidshemmet (14 kap.),
- gymnasieskolan (15–17 kap.),
- gymnasiesärskolan (18 och 19 kap.),
- kommunal vuxenutbildning (20 kap.),
- särskild utbildning för vuxna (21 kap.),
- utbildning i svenska för invandrare (22 kap.),
- entreprenad och samverkan (23 kap.),
- särskilda utbildningsformer (24 kap.),
- annan pedagogisk verksamhet (25 kap.),

¹ Prop. 2010/11:20, bet. 2010/11:UbU5, rskr. 2010/11:171.

SFS 2011:189

- tillsyn, statlig kvalitetsgranskning och nationell uppföljning och utvärdering (26 kap.),
- Skolväsendets överklagandenämnd och Lärarnas ansvarsnämnd (27 kap.),
- överklagande (28 kap.), och
- övriga bestämmelser (29 kap.).

2 kap.

Vilka som får undervisa i skolväsendet

13 § Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilken utbildning som krävs för att vara behörig att bedriva viss undervisning i skolväsendet.

15 § En legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver.

Detsamma gäller den som bedriver undervisning i fall som avses i 17 § och 18 § andra stycket 1–3.

16 § Statens skolverk ska efter ansökan meddela legitimation till en lärare eller förskollärare som

1. har behörighetsgivande examen,
2. med tillfredsställande resultat har genomfört en introduktionsperiod om minst ett läsår eller motsvarande på heltid inom undervisning som i huvudsak svarar mot examen, och
3. i övrigt är lämplig att bedriva undervisning.

Skolverket ska efter ansökan komplettera en lärares eller förskollärares legitimation med ytterligare behörighet, om han eller hon med tillfredsställande resultat gått ytterligare behörighetsgrundande utbildning.

16 a § Beteckningen legitimerad lärare respektive legitimerad förskollärare får i skolväsendet bara användas av den som har fått legitimation som lärare eller förskollärare.

16 b § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om introduktionsperioden och lämplighetsprövningen enligt 16 § första stycket 2 och 3.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter i samband med ansökan om legitimation, komplettering av legitimation och utnämning till lektor.

17 § Lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva

1. annan undervisning på ett främmande språk än språkundervisning, och
2. undervisning i fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning.

Lärare som avses i första stycket 1 ska för att få undervisa ha en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och ha kompetens att undervisa på det främmande språket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka språk och särskilda pedagogiska inriktningar som avses.

18 § Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisningen avser

1. modersmål,
2. yrkesämne i gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå, eller
3. individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning.

20 § Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i modersmål eller i ett yrkesämne i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå, eller individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning. Detta gäller bara om

1. det saknas sökande som har legitimation,
2. den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa i det aktuella ämnet eller på den aktuella kursen, och
3. det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen.

Även den som ska bedriva undervisning som avses i 17 § får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

22 § Varje huvudman ska sträva efter att för undervisningen anställa lärare och förskollärare som har forskarutbildning.

Varning och återkallelse av legitimation

23 § Lärarnas ansvarsnämnd ska meddela en legitimerad lärare eller förskollärare en varning, om han eller hon

1. varit oskicklig i sin yrkesutövning,
2. i eller i samband med yrkesutövningen gjort sig skyldig till brott som gör att hans eller hennes lämplighet att verka som lärare eller förskollärare kan sättas i fråga, eller
3. på annat sätt visat sig mindre lämplig att bedriva undervisning.

Lärarnas ansvarsnämnd ska återkalla en legitimation, om den legitimerade

1. har varit grovt oskicklig i sin yrkesutövning,

2. i eller utanför yrkesutövningen har gjort sig skyldig till ett allvarligt brott som gör att hans eller hennes lämplighet att verka som lärare eller förskollärare kan sättas i fråga,

3. på grund av sjukdom eller någon liknande omständighet inte kan utöva yrket tillfredsställande,

4. på annat sätt är särskilt olämplig att bedriva undervisning,

5. inte följt ett föreläggande om läkarundersökning enligt 27 kap. 13 §, eller

6. begär att legitimationen ska återkallas.

Om det finns särskilda skäl i fall som avses i första stycket 2 eller andra stycket 2, får Lärarnas ansvarsnämnd avstå från att meddela en varning eller återkallelse av legitimationen.

Om Lärarnas ansvarsnämnd meddelar en varning eller beslutar att återkalla en legitimation, ska nämnden underrätta Statens skolverk och den legitimerades arbetsgivare om detta. Detsamma gäller om en allmän förvaltningsdomstol efter överklagande beslutar att meddela en varning, återkalla legitimationen eller undanröja nämndens beslut om varning eller återkallelse.

24 § Statens skolverk ska efter ansökan besluta att en legitimerad lärare ska benämnas lektor, om han eller hon har

1. avlagt minst licentiatexamen inom ett ämne som helt eller i huvudsak motsvarar ett undervisningsämne eller som avser ämnesdidaktik eller har avlagt motsvarande utländsk examen, och

2. under minst fyra års tjänstgöring som lärare visat pedagogisk skicklighet.

Skolverket ska efter ansökan besluta att en legitimerad förskollärare ska benämnas lektor, om han eller hon har

1. avlagt minst licentiatexamen inom ett område som omfattas av förskolans uppdrag eller har avlagt motsvarande utländsk examen, och

2. under minst fyra års tjänstgöring har visat pedagogisk skicklighet.

Benämningen lektor ska i skolväsendet förbehållas lärare som avses i första stycket och förskollärare som avses i andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter i fråga om pedagogisk skicklighet enligt första stycket 2 och andra stycket 2.

3 kap.

16 § Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska sättas.

Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vem som beslutar betyg när mer än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från andra stycket för lärare som anställts utan tidsbegränsning med stöd av 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket.

27 kap. Skolväsendets överklagandenämnd och Lärarnas ansvarsnämnd

Lärarnas ansvarsnämnd

4 § Lärarnas ansvarsnämnd prövar efter anmälan av Statens skolinspektion frågor om lärares och förskollärares fortsatta rätt att inneha legitimation och om varning ska meddelas.

Nämnden prövar dessutom efter ansökan

- av den legitimerade om legitimationen ska återkallas, och
- av den tidigare legitimerade om en ny legitimation ska meddelas.

Sammansättning

5 § Lärarnas ansvarsnämnd består av en ordförande och åtta andra ledamöter. De utses av regeringen för tre år. Ordföranden ska vara eller ha varit ordinarie domare. Övriga ledamöter ska ha särskild sakkunskap om och praktisk erfarenhet av skol- eller förskoleverksamhet och lärares eller förskollärares uppdrag.

För ordföranden ska för samma tid utses en eller flera ställföreträdare. En sådan ställföreträdare ska vara eller ha varit ordinarie domare. För varje annan ledamot ska det finnas ett tillräckligt antal ersättare som ska utses för samma tid som ledamoten.

Beslutförhet

6 § Lärarnas ansvarsnämnd är beslutför med ordföranden och minst sex andra ledamöter. Till sammanträde med nämnden ska samtliga ledamöter kallas. Om en ledamot anmäler förhinder, ska en ersättare kallas.

I fråga om omröstning i ansvarsnämnden ska bestämmelserna i 29 kap. rättegångsbalken om omröstning i domstol med endast lagfarna ledamöter tillämpas. Ordföranden ska säga sin mening först.

Beslut av ordföranden

7 § Ordföranden får ensam fatta beslut

1. som inte innefattar slutligt avgörande i sak, dock inte beslut om föreläggande att genomgå läkarundersökning enligt 27 kap. 13 §,
2. om återkallelse på egen begäran av legitimation, eller
3. om återkallelse av legitimation när den legitimerade inte följt föreläggande om läkarundersökning.

Ärenden som har avgjorts enligt första stycket ska anmälas vid nästa sammanträde med nämnden.

8 § En anmälan eller ansökan till Lärarnas ansvarsnämnd ska göras skriftligen och innehålla uppgifter om

1. vem anmälan eller ansökan avser och uppgifter om yrke, adress och arbetsplats,
  2. vad som yrkas i ärendet, och
  3. de omständigheter som åberopas till stöd för anmälan eller ansökan.
- Om en part företräds av ombud ska fullmakt ges in.

9 § Är en anmälan eller ansökan så ofullständig att den inte kan läggas till grund för en prövning i sak, ska Lärarnas ansvarsnämnd förelägga anmälaren eller den sökande att inom en viss tid komma in med kompletterande uppgifter. Av föreläggandet ska det framgå att ärendet annars inte tas upp till prövning.

| *Svaromål*

10 § Anmälan och, i förekommande fall, bifogade handlingar ska snarast överlämnas till den lärare eller förskollärare som anmälan avser. Mottagaren ska föreläggas att svara inom en viss tid.

En sådan underrättelse behövs inte om det är uppenbart att anmälan inte kan bifallas eller att underrättelsen är onödig.

11 § Den som förelagts att svara ska göra det skriftligen, om inte Lärarnas ansvarsnämnd bestämmer att svaret får lämnas vid en muntlig förhandling.

Av svaret ska det framgå om den svarande godtar eller motsätter sig den åtgärd som sätts i fråga. I det senare fallet bör den svarande ange skälen för sin inställning och de omständigheter som åberopas.

| *Skriftligt förfarande*

12 § Förfarandet vid Lärarnas ansvarsnämnd är skriftligt om inte annat följer av 16 §.

| *Läkarundersökning*

13 § Lärarnas ansvarsnämnd får förelägga den legitimerade, eller den som söker om legitimation, att genomgå viss läkarundersökning om det behövs för att utvärdera dennes lämplighet att bedriva undervisning.

| *Inhämtande av yttrande*

14 § Om en fråga kräver särskild sakkunskap, får ansvarsnämnden inhämta yttrande från myndigheter och andra med sådan särskild sakkunskap.

I fråga om sakkunniga gäller 40 kap. 2–7 och 12 §§ rättegångsbalken i tillämpliga delar.

De som är skyldiga att lämna yttrande har rätt till ersättning för sitt utlåtande endast om det är särskilt föreskrivet.

Andra sakkunniga har rätt till ersättning av allmänna medel för sitt uppdrag. Nämnden får bevilja förskott på sådan ersättning.

Jäv

15 § I fråga om jäv mot den som handlägger ärenden i Lärarnas ansvarsnämnd ska bestämmelserna i 4 kap. rättegångsbalken om jäv mot domare tillämpas.

Gemensamma bestämmelser

Muntlig förhandling

16 § Skolväsendets överklagandenämnd och Lärarnas ansvarsnämnd ska hålla muntlig förhandling om en enskild part begär det, förhandlingen inte är obehövlig och inte särskilda skäl talar mot att förhandlingen hålls.

Till muntlig förhandling ska den som är part kallas. Av kallelsen ska framgå att nämnden kan handlägga och avgöra ärendet även om en part uteblir från förhandlingen.

17 § Muntlig förhandling ska vara offentlig.

Om det kan antas att det vid en förhandling kommer att lämnas någon uppgift för vilken sekretess gäller enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), får ordföranden vid förhandlingen besluta att förhandlingen ska hållas inom stängda dörrar.

18 § En enskild part, som inställt sig till muntlig förhandling, får tillerkännas ersättning av allmänna medel för kostnad för resa och uppehälle, om nämnden finner att parten skäligen bör ersättas för sin inställelse. Nämnden får bevilja förskott på ersättningen.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om ersättning och förskott.

28 kap.

3 § Beslut av Statens skolverk får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol om beslutet gäller

1. vitesföreläggande enligt 26 kap. 27 §,
2. avslag på en ansökan om lärar- eller förskollärläggande enligt 2 kap. 16 §,
3. avslag på en ansökan om komplettering av legitimation enligt 2 kap. 16 §, eller
4. avslag på en ansökan om utnämning till lektor enligt 2 kap. 24 §.

Beslut av Lärarnas ansvarsnämnd

4 § Beslut av Lärarnas ansvarsnämnd får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Lärarnas ansvarsnämnds beslut får överklagas endast av

1. Statens skolinspektion för att tillvarata allmänna intressen, och
2. den lärare eller förskollärare som beslutet riktar sig mot.

SFS 2011:189

Beslut av Lärarnas ansvarsnämnd som inte innebär att ett ärende avgörs, får överklagas endast i samband med överklagande av det slutliga beslutet i ärendet. Ett beslut som inte är slutligt får dock överklagas särskilt när nämnden

1. ogillat en invändning om jäv mot en ledamot av nämnden eller en invändning om att det finns hinder mot prövningen,
2. avvisat ett ombud eller ett biträde,
3. förelagt någon att genomgå läkarundersökning, eller
4. förordnat om ersättning för någons medverkan i ärendet.

Statens skolinspektion ska vara motpart till den lärare eller förskollärare som överklagat Lärarnas ansvarsnämnds eller en domstols slutliga beslut enligt denna lag.

Beslut av Lärarnas ansvarsnämnd gäller omedelbart om inte annat anges i beslutet.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011 och tillämpas i fråga om 1 kap. 12 §, 2 kap. 16–16 b, 23 och 24 §§, 27 kap. 4–18 §§ samt 28 kap. 3 och 4 §§ från och med den 1 juli 2011. Övriga paragrafer ska tillämpas först från och med den 1 juli 2012.

2. Bestämmelserna i 2 kap. 15 § i den lydelse som enligt 1 gäller till utgången av juni 2012 är dock endast tillämpliga om ansökan om behörighetsbeviset har kommit in till Högskoleverket före den 1 juli 2011.

3. Trots vad som anges i 1 gäller 2 kap. 15 § i sin äldre lydelse fortfarande efter utgången av juni 2012 för handläggning av ärenden som avses i 2.

4. Bestämmelsen i 2 kap. 16 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande till dess att ärenden som avses i 2 har avgjorts.

5. Bestämmelsen i 28 kap. 4 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande för överklagande av beslut i ärenden som avses i 2.

På regeringens vägnar

JAN BJÖRKLUND

Claes Mårtensson
(Utbildningsdepartementet)